

Täysistunto

Keskiviikko 7.6.2017 klo 14.02—17.09

10. Lakialoite laiksi sairausvakuutuslain 14 luvun 4 §:n muuttamisesta

Lakialoite LA 22/2017 vp Veera Ruoho ps ym.

Lähetekeskustelu

Puhemies Maria Lohela: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 10. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään sosiaali- ja terveysvaliokuntaan.

Keskustelu

17.01 **Veera Ruoho ps** (esittelypuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Esittelen lakialoitteeni laiksi sairausvakuutuslain 14 luvun 4 §:n 2 momentiksi.

Sisällöltään aloite on seuraava: "Sairausvakuutuslain 14 luvun 4 §:ään on lisättävä uusi säännös päätoimisten yrittäjien oikeudesta 2 500 euron korvaukseen vanhemmuudesta aiheutuvista perhevapaakustannuksista. Korvaus maksetaan yritykselle. Laki koskee alle 10 hengen mikroyrityksiä."

Taustaksi: Hyväksyimme hallituksen esityksen sairausvakuutuslain muuttamisesta. Sairausvakuutuslain säännöksen mukaan: "Oikeus korvaukseen vanhemmuudesta aiheutuvista perhevapaakustannuksista. Naispuolisen työntekijän työnantajalle maksetaan 2 500 euron kertakorvaus vanhemmuudesta aiheutuvista perhevapaakustannuksista. Korvaus on raskaus- tai adoptiokohtainen, ja sen saamisen edellytyksenä on, että työntekijälle on maksettu äitiysrahaa tai adoptioäidin vanhempainrahaa sekä että työnantaja on samaan raskautteen tai adoptioon perustuen maksanut äitiys- tai adoptioäidin vanhempainrahakauden aikana työehtosopimuksen taikka työsopimuksen perusteella palkkaa vähintään yhdeltä kuukaudelta. Lisäksi edellytetään, että työsuhde on kestänyt vähintään 3 kuukautta ennen äitiysrahakauden tai adoptioäidin vanhempainrahakauden alkua ja se perustuu vähintään vuodeksi tehtyyn työsopimukseen. Vuoden määräaika voi täytyä myös kahden tai useamman toisiaan välittömästi seuraavan määräaikaisen työsopimuksen perusteella. Työntekijän työajan on oltava äitiys- tai adoptioäidin vanhempainrahakauden alkaessa vähintään 80 prosenttia alan kokoaikaisen työntekijän säännöllisestä työajasta. Jos työnantaja ei ole velvollinen noudattamaan työehtosopimusta, työajan on oltava vähintään 80 prosenttia työaikalain 3 luvussa tarkoitetusta säännöllisestä työajasta. Mitä tässä pykälässä säädetään työehtosopimuksesta ja työsuhteesta, sovelletaan vastaavasti virkaehtosopimukseen ja virkasuhteeseen."

Arvoisa puhemies! Huomautan, että tuo edellä lukemani säännös koskee vain työntekijöitä eikä lainvalmistelussa ole pohdittu yrittäjien asemaa. Yrittäjän asema on siten epätasapainossa työntekijöihin nähden. Oikeuden korvaukseen vanhemmuudesta aiheutuvista perhevapaakustannuksista tulee koskea myös päätoimisesti mikroyrittäjinä toimivia naisia sekä joissakin tilanteissa myös miehiä.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 65/2017 vp

Arvoisa puhemies! Suomessa on noin 86 000 naisyrittäjää, mikä on kolmannes kaikista yrittäjistä. Naisten yrittäjyys on paljolti yksinyrittäjyyttä, ja myös naisyrittäjyyden määrällinen kasvu painottuu yksinyrittäjyyteen. Naiset ryhtyvät yrittäjiksi aktiivisimmin 35—44-vuotiaina. Naisten yrittäjyysintoon 20—34-vuotiaina vaikuttavat perheen perustamisesta aiheutuvat pakolliset kustannukset yritystoiminnalle. Jäädessään äitiys- ja vanhempainvapaalle joutuu naisyrittäjä tuona aikana maksamaan yritystoiminnasta aiheutuvat pakolliset lakisääteiset maksut sekä mahdolliset muut toiminnan kulut, vaikka hänellä ei olisi äitiys- ja vanhempainvapaan aikana yritykselle tulevia tuloja. Tämä voi pahimmassa tapauksessa kaataa yritystoiminnan. Tukemalla naisten yrittäjyyttä äitiys- ja vanhempainvapaan ajalla edesautamme pohjaa, jolla nainen on tasavertainen miesyrittäjien kanssa. Se olisi myös tukitoimi työllisyyteemme, koska yrittäjyys voi jatkua vanhempainvapaan jälkeen helpommin ja me ymmärrämme, että työllisyysasteen kasvu on avain taloudelle.

Otan tässä yhteydessä esiin näkökulman, josta harvoin puhutaan. Maahanmuuttajanaisten, riippumatta maahantuloperusteistaan, työllistyminen on vielä heikompaa kuin maahanmuuttajamiesten, joiden työllistyminen on, kuten hyvin tiedämme, kantaväestöä reilusti heikompaa. Miehillähän on selvä ero siinä, ovatko he tulleet maahan humanitaarisperusteisesti vai muutoin. Rohkeasti tulevaisuuteen katsoen: tällä lakiesityksellä edesauttaisimme myös maahanmuuttajanaisten itsensätyöllistämistä.

Arvoisa puhemies! Edellä olevan perusteella ehdotan, että eduskunta hyväksyy seuraavan lakiehdotuksen:

Laki sairausvakuutuslain 14 luvun 4 §:n muuttamiseksi. Eduskunnan päätöksen mukaisesti lisätään sairausvakuutuslain 14 luvun 4 §:n 2 momenttiin seuraava säännös: "Mikroyritykselle maksetaan 2 500 euron kertakorvaus vanhemmuudesta aiheutuvista perhevapaauskustannuksista. Korvaus on raskaus- tai adoptiokohtainen, ja sen saamisen edellytyksenä on, että yrittäjälle on maksettu äitiysrahaa tai adoptioäidin vanhempainrahaa. Lisäksi edellytetään, että yritystoiminta on päätoimista ja yritystoiminta on kestänyt vähintään kolme kuukautta ennen äitiysrahakauden tai adoptioäidin vanhempainrahakauden alkua."

17.06 Pia Viitanen sd: Arvoisa rouva puhemies! En ole perehtynyt tähän lakialoitteeseen enkä kovin hyvin tunne tätä problematiikkaa ja sen yksityiskohtia, mutta yleisperiaatteeltaan tietenkin on varsin hyvä, että ajatellaan yrittäjyyden tukemista, mikroyrittäjyyden tukemista, naisyrittäjyyden tukemista. Siksi haluaisin kiinnittää huomiota siihen, että kun näitä lakialoitteita, joilla on hyviä periaatteita, tuodaan eduskuntaan, niin minä toivon, että valiokunnissa myös otetaan sillä tavalla nämä käsittelyyn, että tutkitaan ja sitten katsotaan, ovatko aloitteet sellaisia, että niitä voisi viedä eteenpäin. Nimittäin pitkän kokemuksen perusteella voin sanoa, että liiankin usein käy niin, että kun edustajilta tulee aloitteita, niin ne vähän ikään kuin hautautuvat sinne valiokuntaan. Siksi toivoisin, että tämän kaltaisia tärkeitä teema-alueita sisältävät aloitteet tutkittaisiin kunnolla, ja jos — ja usein kun — niissä on tosiasiallisia hyviä ideoita, niitä voitaisiin viedä eteenpäin.

Haluan, puhemies, tässä yhteydessä sanoa myös sen, että laajemminkin, ylipäättään kun puhumme perheasioista ja tämän kaltaisista, minä olisin kyllä vielä toivonut ja odottanut hallitukselta sitä, että perhevapaaudistus sinänsä kaikkienensa olisi liikahtanut tällä hallituskaudella, koska tiedämme, että sillä on paljon merkitystä paitsi naisten tasa-arvon niin myös työllisyyden ja kaiken tämän näkökulmasta. Siksi edelleen peräänkuulutan sitä, että vielä ei ole myöhäistä hallituspuolueiden päästä yhteisymmärrykseen siitä, että perhevapaaudistus kaikkienensa jo tällä hallituskaudella toteutetaan.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 65/2017 vp

17.08 **Veera Ruoho ps:** Arvoisa puhemies! Kiitän edustaja Viitasta oikein tärkeistä huomioista tähän asiaan liittyen. Itse haluaisin vielä tuoda esiin — tuossa en maininnut aikaisemmin — että tämä koskee nimenomaan näitä erilaisia mikroyrittäjiä. Meillä Suomessa, me tiedämme, on parturi-kampaamoalalla yksinyrittäjiä ja on tietysti siivousalalla, ja mietitäänpä nyt ihan mitä tahansa, on kosmetologeja ynnä muita. Ja tämä osittain liittyy myös sote-uudistukseenkin, että jos sitten nämä ihmiset, jotka ovat taas terveydenhuoltoalan yksinyrittäjiä, tarjoaisivat myös esimerkiksi jotain fysikaalisia hoitopalveluita. — Kiitos.

Keskustelu päättyi.

Asia lähetettiin sosiaali- ja terveysvaliokuntaan.